

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

soluționând conflictul de competență între Curtea de Apel Chișinău și judecătoria Botanica, mun.Chișinău, apărut la examinarea pricinii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Aftenii, intervenienți accesorii de partea reclamantului Stepan Coloman, Ecaterina Doschinescu, Andrian Doschinescu, Tatiana Stanciuc, Sergiu Biriucov, Anatolie Topala, Vasile Musteață, Angela Martea, Tatiana Duca, Iurie Barbulat, Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Amtarex&Co”, în proces de insolabilitate, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenient accesoriu de partea pârâtului „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate,

c o n s t a t ă :

La data de 29 mai 2015, Inga Aftenii, indicând cu calitatea de intervenienți accesorii de partea reclamantului pe Stepan Coloman, Ecaterina Doschinescu, Andrian Doschinescu, Tatiana Stanciuc, Sergiu Biriucov, Anatolie Topala, Vasile Musteață, Angela Martea, Tatiana Duca, Iurie Barbulat, Ministerul Apărării al Republicii Moldova, a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Amtarex&Co”, în proces de insolabilitate, ÎS „Cadastru”, intervenient accesoriu de partea pârâtului „Banca de Economii” SA solicitând obligarea pârâților să înregistreze blocul locativ din mun.Chișinău, str. Grădina Botanica, nr. 20/1 în Registrul bunurilor imobile ca construcție viitoare, obligarea pârâților să înregistreze blocul locativ din mun.Chișinău, str. Grădina Botanica, nr. 20/1 în Registrul bunurilor imobile, sub formă de condominiu, constatarea faptului că apartamentul nr. 4 din mun.Chișinău, str. Grădina Botanica, nr. 20/1 este liber de gaj și că gajul instituit asupra blocului locativ prin contractul de gaj nr. 3470 din 09 noiembrie 2007, încheiat între SRL „Amtarex&Co” și „Banca de Economii” SA, nu se extinde asupra apartamentului nr.4, recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 4 din mun.Chișinău, str. Grădina Botanica, nr. 20/1, în calitate de încăpere izolată din cadrul construcției viitoare, obligarea SRL „Amtarex&Co”, ÎS „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 4 din mun.Chișinău, str. Grădina Botanica, nr. 20/1 în Registrul bunurilor imobile.

Prin încheierea din 09 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău s-a dispus strămutarea pricinii spre examinare conform competenței către Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 12 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a casat încheierea din 09 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, cu remiterea pricinii în instanța de fond pentru examinare.

Prin încheierea din 11 octombrie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău s-a constatat apariția unui conflict de competență între Curtea de Apel Chișinău și judecătoria Botanica, mun.Chișinău la examinarea pricinii în cauză.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Judecătoria Botanica, mun. Chișinău este instanța competentă în examinarea litigiului dat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 33 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe.

În conformitate cu art. 33¹ Cod de procedură civilă, judecătoriile examinează și soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 44 alin.(3), (9) Cod de procedură civilă, conflictul de competență dintre două sau mai multe judecătoria care nu țin de aceeași curte de apel ori dintre o judecătorie și o curte de apel, ori între curțile de apel se judecă de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție. Instanța competentă să judece conflictul de competență soluționează, fără citarea participanților la proces, conflictul dintre instanțe printr-o încheiere, care nu se supune nici unei căi de atac.

Astfel, din materialele pricinii rezultă că prin încheierea din 09 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău s-a dispus strămutarea pricinii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Aftenii, intervenienți accesorii de partea reclamantului Stepan Coloman, Ecaterina Doschinescu, Andrian Doschinescu, Tatiana Stanciuc, Sergiu Biriucov, Anatolie Topala, Vasile Musteață, Angela Martea, Tatiana Duca, Iurie Barbulat, Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva SRL „Amtarex&Co”, ÎS „Cadastru”, intervenient accesoriu de partea pârâtului „Banca de Economii” SA cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate, spre examinare conform competenței către Curtea de Apel Chișinău (f.d.115-116).

Ca temei pentru adoptarea încheierii date, a servit faptul că SRL „Amtarex&Co” se află în proces de insolvență, iar bunul imobil amplasat în mun.Chișinău, str. Grădina Botanica, nr. 20/1, se află în proprietatea pârâtului și face parte din masa debitoare (f.d.115)

Prin decizia din 12 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost casată încheierea din 09 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, iar pricina a fost remisă în instanța de drept comun pentru examinare (f.d.150-151).

Curtea de Apel Chişinău a invocat în acest sens că recunoaşterea dreptului de proprietate asupra locuinţelor construite pe mijloace financiare a investitorilor se examinează de instanţele de drept comun.

Prin încheierea din 11 octombrie 2016 a Judecătoria Botanica, mun. Chişinău s-a iniţiat un conflict de competenţă între Curtea de Apel Chişinău şi judecătoria Botanica, mun. Chişinău, la examinarea pricinii în cauză (f.d.180-182).

Colegiul notează că temei pentru apariţia conflictului de competenţă a servit faptul că Judecătoria Botanica, mun. Chişinău nu se consideră competentă în judecarea prezentei pricini, din motiv că în contextul Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, dreptul de proprietate asupra apartamentului care face obiectul contractului de investiţie rămâne după antreprenor, la caz SRL „Amtarex&Co”, care se află în proces de insolvenţabilitate. Consideră că examinarea litigiului dat este de competenţa instanţei de insolvenţabilitate, deoarece bunul imobil face parte din masa debitoare.

Conform art. 2 al Legii insolvenţabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, masă debitoare reprezintă bunurile, inclusiv mijloace băneşti în numerar şi fără numerar, în monedă naţională şi în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvenţabilitate, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepţia bunurilor care, potrivit legii, nu sunt pasibile de executare silită.

Conform art. 39 alin.(1) al Legii insolvenţabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvenţabilitate, precum şi cele pe care acesta le dobândeşte şi le recuperează pe parcursul procesului.

Conform art.5 alin. (2) al Legii insolvenţabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, instanţa de insolvenţabilitate dispune de competenţă exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvenţabilitate, a litigiilor ce ţin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existenţa unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanţa de insolvenţabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Colegiul reliefă că în contextul prevederilor art. 5 alin. (2) al Legii insolvenţabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, corect speţa dedusă examinării nu ţine de competenţa instanţei de insolvenţabilitate, or, din sensul normei de drept respective rezultă că instanţa de insolvenţabilitate este competentă să judece toate cauzele privind masa debitoare.

Conform art. 5 alin. (5), (6) al Legii insolvenţabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competenţe ale instanţei de insolvenţabilitate în cadrul prezentei legi sunt: a) pronunţarea motivată a hotărîrii de intentare a procesului de insolvenţabilitate şi, după caz, de intrare în insolvenţabilitate atât prin procedura falimentului, cât şi prin procedura de restructurare a debitorului; b) examinarea obiecţiilor debitorului împotriva cererii introductive a creditorilor şi judecarea obiecţiilor creditorilor împotriva intentării procedurii; c) desemnarea administratorului provizoriu şi fixarea remuneraţiei lui, desemnarea administratorului insolvenţabilităţii sau, după caz, a lichidatorului care va administra procedura pînă la confirmarea ori, după caz, pînă la înlocuirea sa de către adunarea creditorilor, precum şi stabilirea atribuţiilor lui pentru această perioadă; d) destituirea sau acceptarea cererii de demisie a administratorului insolvenţabilităţii/lichidatorului; e) ridicarea dreptului debitorului de

a își mai conduce activitatea; f) tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolabilitatea debitorului, precum și sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvârșite de aceștia; g) judecarea acțiunilor introduse de administratorul insolabilității/lichidator privind nulitatea actelor juridice încheiate de către debitor anterior intentării procesului; h) soluționarea contestațiilor debitorului, ale comitetului creditorilor ori ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul provizoriu, de administratorul insolabilității/lichidator; i) confirmarea planului procedurii de restructurare sau, după caz, de lichidare după votarea lui de către creditorii; j) soluționarea cererii depuse de administratorul insolabilității sau de comitetul creditorilor privind încetarea procedurii de restructurare și intrarea în faliment; k) examinarea raportului administratorului provizoriu, cel al administratorului insolabilității/lichidatorului; l) anularea hotărârii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor; m) ridicarea sechestrelor de pe patrimoniul debitorului și anularea altor măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolabilității și/sau a lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare, aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens; n) pronunțarea hotărârii de încetare a procesului; o) alte competențe stabilite de prezenta lege și de Codul de procedură civilă. În competența instanței de insolabilitate intră și controlul judecătoresc asupra activității administratorului provizoriu, administratorului insolabilității și/sau a lichidatorului, procesele și cererile de natură judiciară privind constatarea faptelor aferente procedurii de insolabilitate.

Astfel, Colegiul precizează că în condițiile Legii insolabilității ca litigii ce țin de masa debitoare, se vor judeca:

- cererile administratorului/lichidatorului sau a oricărui creditor, în temeiul art. 80 al Legii insolabilității, de nulitate a înregistrării de către un creditor chirografar în ultimele 4 luni de până la intentarea procedurii de insolabilitate a unui gaj legal față de bunurile debitorului declarat insolabil, în temeiul Legii nr.449-XV din 30 iulie 2001 cu privire la gaj;

- cererile de separare a bunurilor din masa debitoare, depuse de alte persoane în temeiul art. 48 al Legii insolabilității;

- cererile în temeiul art. 126 al Legii insolabilității privind urmărirea silită prin poprire;

- cererile de constatare a faptului cu valoare juridică în temeiul art. 117 alin.(17) al Legii insolabilității;

- cererile (oposițiile) debitorului, creditorilor sau administratorului la vânzarea bunului grevat cu garanție, dacă nu se ajunge la un numitor comun în ce privește modalitatea de vânzare (art. 131 alin. (6) al Legii insolabilității);

- cererile creditorilor depuse în temeiul art. 148 alin. (2) al Legii insolabilității cu privire la nulitatea oricăror acte juridice ale administratorului insolabilității/lichidatorului privind distribuirea mijloacelor bănești din conturile speciale bancare, parvenite de la asociații (membrii, acționarii) debitorului sau terții (oferta de executare a obligației din partea unui terț), altfel decât pentru admiterea creanțelor creditorilor masei și ale celor incluși în tabelul definitiv sau urmărirea acestor sume pentru alte obligații ale debitorului sau pentru obligațiile

administratorului insolabilității/lichidatorului, sau pentru a satisface creanțele creditorilor ofertantului;

-cererile creditorilor, în temeiul art. 192 alin. (4) al Legii insolabilității privind nulitatea actelor juridice încheiate între administratorul insolabilității, debitorul sau alte persoane cu vreun creditor prin care ei vor fi favorizați pentru comportarea lor în cadrul votării sau pentru alte acțiuni din cadrul procesului de insolabilitate neprevăzute în planul procedurii de restructurare;

-cererile de nulitate a convențiilor derogatorii, conform art. 94 al Legii insolabilității, prin care se exclude sau se limitează aplicarea art.89-93 din Lege, care se referă la situația raporturilor preexistente (dreptul de opțiune al administratorului/lichidatorului, menținerea contractelor cu executare succesivă, situația contractelor de locațiune și de arendă, a mandatului, valabilitatea procurii);

-cererile administratorului/lichidatorului insolabilității de încasare a diferenței sumei de la vânzarea bunurilor grevate și valoarea creanței în cazul valorificării bunului de către creditorul garantat sau a oricăror alte sume plătite în plus creditorilor debitorului;

-cererile administrației publice locale privind anularea dreptului de proprietate al cumpărătorului sau al dobânditorului în cazul valorificării și/sau lichidării fondului social de locuințe, a instituțiilor preșcolare și a obiectivelor de infrastructură comunală dacă nu este păstrată destinația lor, conform art. 40 alin. (5) al Legii insolabilității;

-cererile administratorului/lichidatorului, comitetului creditorilor, în temeiul art. 248 al Legii insolabilității, cu privire la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului ș.a.

De asemenea, Colegiul remarcă că de competența instanțelor de insolabilitate sunt și litigiile prevăzute la art. 104 al Legii insolabilității, conform căruia administratorul poate introduce în instanța de insolabilitate acțiuni în vederea anulării actelor juridice care afectează bunurile debitorului încheiate în ultimii 3 ani, dacă acestea reprezintă: - acte juridice fictive sau frauduloase care au afectat drepturile creditorilor (termenul de 3 ani se va calcula pînă la data intentării procedurii de insolabilitate); - transferuri cu titlu gratuit din partea debitorului, cu excepția actelor de îndeplinire a unor obligații morale sau de sponsorizare, în care generozitatea donatorului este proporțională patrimoniului său (termenul de 3 ani se va calcula pînă la data înaintării cererii introductive); - tranzacții în care prestația debitorului este vădit mai mare decît cea primită (termenul de 3 ani se va calcula de pînă la data înaintării cererii introductive);

Art. 104 al Legii insolabilității mai prevede că administratorul poate introduce acțiuni în vederea anulării unor acte încheiate în ultimele 4 luni precedente înaintării cererii introductive dacă acestea reprezintă: - transferuri de proprietate de la debitor la creditor în contul unei datorii anterioare sau în folosul acestuia din urmă, care au ca efect creșterea sumei pe care creditorul ar urma să o primească în cazul lichidării debitorului; - transferuri de proprietate de la debitor către un creditor în contul unei datorii anterioare sau folosul acestuia din urmă, la care creditorul nu avea dreptul sau care nu ajunsese la scadență;- acordarea gratuită a unui gaj sau a unei ipoteci, a oricărei altei garanții pentru o creanță care era neasigurată sau pentru o creanță a unui acționar sau asociat al debitorului într-o perioadă similară, dacă aceste

creanțe nu au ajuns la scadență pînă la data intentării procedurii de insolvență. Administratorul poate solicita și anularea oricăror acte încheiate sau garanții acordate de debitor după înaintarea cererii introductive.

Colegiul relevă că de competența instanțelor de insolvență sunt și litigiile specificate în art. 105 al Legii insolvenței, în baza cărora administratorul/lichidatorul poate introduce și alte acțiuni privind anularea unor acte juridice încheiate de debitor în ultimele 24 luni precedente înaintării cererii introductive, dacă acestea sunt în dauna intereselor creditorilor și au fost încheiate: - cu un asociat sau asociat în comandită al debitorului, care deține cel puțin 20% din capitalul social al debitorului (în cazul cînd debitorul este o societate în comandită sau societate în nume colectiv); - cu o persoană care pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului a fost membru al organelor de conducere ale debitorului.

În contextul dat, Colegiul reține că ipoteza instanței de drept comun precum că soluționarea litigiului dat este de competența instanței de insolvență este neîntemeiată, or, din textul prevederilor enunțate *supra* se distinge că recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în sine nu constituie un litigiu ce ține de masa debitoare.

În conformitate cu art. 40 alin. (1) Cod de procedură civilă, acțiunile cu privire la dreptul asupra terenurilor, subsolurilor, fâșiilor forestiere, plantațiilor perene, resurselor acvatice izolate, asupra unor case, încăperi, construcții, altor obiective fixate de pământ, precum și acțiunile în ridicare a sechestrului de pe bunuri, se intentează în instanța de la locul aflării acestor bunuri. Dacă bunurile ce constituie obiectul acțiunii sunt situate în circumscripția mai multor instanțe, cererea se depune în orice instanță în a cărei rază teritorială se află o parte din bunuri.

La caz, Colegiul reiterează că obiectul prezentului litigiu este inclusiv și recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 4 din str. Grădina Botanica, nr.20/1, mun. Chișinău, ce se află în raza de activitate a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că judecarea pricinii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Aftenii, intervenienți accesorii de partea reclamantului Stepan Coloman, Ecaterina Doschinescu, Andrian Doschinescu, Tatiana Stanciuc, Sergiu Biriucov, Anatolie Topala, Vasile Musteață, Angela Martea, Tatiana Duca, Iurie Barbulat, Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Amtarex&Co”, în proces de insolvență, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenient accesoriu de partea pârâtului „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate, ține de competența Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, căreia i se remite pricina spre judecare în fond.

În conformitate cu art.art.44 alin.(3), (9), 269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se constată competența Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău la examinarea în fond a pricinii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Aftenii, intervenienți accesorii de partea reclamantului Stepan Coloman, Ecaterina Doschinescu, Andrian Doschinescu, Tatiana Stanciuc, Sergiu Biriucov, Anatolie Topala, Vasile Musteață, Angela Martea, Tatiana Duca, Iurie Barbulat, Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Amtarex&Co”, în proces de insolabilitate, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenient accesoriu de partea pârâtului „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate.

Se remite Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău pentru examinare în fond pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Aftenii, intervenienți accesorii de partea reclamantului Stepan Coloman, Ecaterina Doschinescu, Andrian Doschinescu, Tatiana Stanciuc, Sergiu Biriucov, Anatolie Topala, Vasile Musteață, Angela Martea, Tatiana Duca, Iurie Barbulat, Ministerul Apărării al Republicii Moldova împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Amtarex&Co”, în proces de insolabilitate, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenient accesoriu de partea pârâtului „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală